

Əfəsusluklaroqa

Rosul Pawlus Əfəsus xəhridiki jamaatka yazoqan məktup

¹ Hudaning iradisi bilən, Məsih Əysaning rosuli boləqan mənki Pawlustin Əfəsusta turuwatqan muqəddəs bəndilərgə, yəni Məsih Əysada ihlasmən boləqanlaroqa salam! □ ■

² Atimiz Huda həm Rəb Əysa Məsihtin silərgə mehır-xəpkət wə hatirjəmlik boləqay! ■

³ Bizni Məsihtə, ərxlərdə barlik rohıy bəht-bərikətlər bilən bərikətligən, Rəbbimiz Əysa Məsihning Hudasi həm Atisi mubarək boləqay! □ ■

□ **1:1 «Əfəsusta turuwatqan muqəddəs bəndilərgə, yəni Məsih Əysada ihlasmən boləqanlar...»** — «muqəddəs bəndilər»: — okurmənlərgə enik bolsunki, Muqəddəs Kitabta «muqəddəs» degən söz hərdaim «Hudaqa has», «Hudaqa toluk ataloqan», «pak-muqəddəs» degən mənida ixltilidü. ■ **1:1** Rim. 1:7; 1Kor. 1:2; 2Kor. 1:1. ■ **1:2** Gal. 1:3; 1Pet. 1:2.

□ **1:3 «ərxlərdə barlik rohıy bəht-bərikətlər»** — yaki «ərxniki yərlərdə barlik rohıy bəht-bərikətlər». **«bizni Məsihtə, ərxlərdə barlik rohıy bəht-bərikətlər bilən bərikətligən, Rəbbimiz Əysa Məsihning Hudasi həm Atisi...»** — Hudaning nəziridə, ixəngüqilər rohıy jəhəttin allıkaqan «Məsih bilən ərxlərdə olturoqan»dur. 20-ayətni kəruŋg. «Mubarək boləqay» muxu yərdə «mədhıyilənsun» yaki «əng bəhtlik boləqay» degən mənida. Grek tilida 3-ayəttin 14-ayətkiqə boləqan ayətlər pəpkət uzun birla jümlə bilən ipadiləngən. Quxünixkə qolaylik bolsun üqün biz uni parqılap tərjimə kılduq. ■ **1:3** 2Kor. 1:3; 1Pet. 1:3.

4 Qünki U bizni, muhəbbət iqidə bolup Özining aldida pak-mukəddəs, daoqsiz turuximiz üçün aləm apiridə kılınmay turupla talliwaloqanidi; □ ■

5 U Öz iradisigə yaqqını boyiqə bizni aldin'ala Əysa Məsih arkilik Özigə oqullukka qobul kılıxka bekitkənidi; □

6 bu ixta Uning mehir-xəpkitining uluqluqioqa mədhiyə oqulidu; qünki U mehir-xəpkiti bilən bizni Öz söyginidə xapaətləndürgənidi. □ ■

7 Biz Uningda *Atining* mehir-xəpkitining molluqi bilən Uning keni arkilik kulluqtin hər kılınıxka, itaətsizliklerimizgə qarita kəqürümgə muyəssər

□ **1:4 «...U bizni, muhəbbət iqidə bolup Özining aldida pak-mukəddəs, daoqsiz turuximiz üçün aləm apiridə kılınmay turupla talliwaloqanidi...»** — bəzi təjimiliridə «muhəbbət iqidə» yaki «muhəbbət bilən» 5-ayətkə baqlıq. 5-ayəttiki izahatni kərüng. ■ **1:4** Luqa 1:75; Yh. 15:16; Əf. 5:27; Kol. 1:22; 2Tim. 1:9; Tit. 2:12. □ **1:5 «U Öz iradisigə yaqqını boyiqə bizni aldin'ala Əysa Məsih arkilik Özigə oqullukka qobul kılıxka bekitkənidi...»** — bəzi təjimiliridə 4-ayəttiki «muhəbbət iqidə» yaki «muhəbbət bilən» bu 5-ayətkə baqlanqan. Demək, 4-5-ayət: «Qünki U bizni Özining aldida pak-mukəddəs, daoqsiz turuximiz üçün aləm apiridə kılınmay turupla talliwaloqanidi; U muhəbbət bilən Öz iradisigə yaqqını boyiqə bizni aldin'ala Əysa Məsih arkilik Özigə oqullukka qobul kılıxka bekitkənidi» deyilidu. □ **1:6 «U mehir-xəpkiti bilən bizni Öz söyginidə xapaətləndürgənidi»** — «Öz söyginini» — Oqlı Əysa Məsihtur. ■ **1:6** Mat. 3:17.

bolduk; □ ■

⁸ *U bu mehır-xəpķət̄ni* barlıq danalıq hēm pəm-parasət bilən bizgə zor tartuķlıdiki,

⁹⁻¹⁰ — U Өz kengligə pūkkən gūzəl haħixi boyiqə iradisidiki sirni, yəni waķit-zamanlarning pixip yetilixini idarə kılıxi bilən barlıq məwjudatlaroqa, yəni ərlərdə boloqanning hēmmisigə, zeminda boloqanning hēmmisigə Məsiħni bax kılıp ularni Məsiħtə jəm kılıx məksitini bizgə ayan kildi; □ ■

□ **1:7 «Biz Uningda Atining mehır-xəpķitining molluķi bilən Uning qeni arķilik kulluķtin hər kılınıxķa, itaətsizliklerimizgə karita kəqürümgə muyəssər bolduķ...»** — «Uningda» — Məsiħtə. «**kulluķtin hər kılınıx**» — grek tilida bir söz bilən ipadilinidu, u adəttə kulni hər kılıxni kərsitidu; xapaətqi pul berip uni hərlikkə qikirip ərkin kılıdu. Rosul eytķan bu kulluķ, gunahning wə jin-xəytanlarning ilkiğə əsir boluxni kərsitidu. Injildiki «hər kılıx» («apolutrosis») Təwrattiki «həmjmət bolup kutkuzux» («goəl») degən sözning mənisi bilən ohxaxtur. ■ **1:7** Ros. 20:28; Kol. 1:14; İbr. 9:12; 1Pet. 1:18. □ **1:9-10 «Өz kengligə pūkkən gūzəl haħixi boyiqə»** — yaki «Məsiħtə bekitkən U Өz kengligə pūkkən gūzəl haħixi boyiqə...». Grek tilida pəķət «Uningda pūkkən...» yaki «Əzidə pūkkən...» deyilidu. «... **barlıq məwjudatlaroqa, yəni ərlərdə boluqanning hēmmisigə, zeminda boluqanning hēmmisigə Məsiħni bax kılıp ularni Məsiħtə jəm kılıx məksitini bizgə ayan kildi**» — «... barlıq məwjudatlaroqa ...Məsiħni bax kılıp ularni Məsiħtə jəm kılıx» degən söz grek tilida pəķət üç söz bilənla ipadilinidu. Mənisi: (1) pūtkül kainatķa Məsiħ bax holidu; (2) pūtkül kainattiki hēmmə məwjudat Məsiħtə «yiojip bir kılınıp», hər bir nərsining həķikiy əħmiyiti kərsitilidu; (3) Məsiħning baxqılıķı astida kainattiki barlıq məwjudatlar bir-biri bilən inaq bolup, bir-birigə toluķ maslixidoqan holidu. ■ **1:9-10** Rim. 16:25; Əf. 3:9; Kol. 1:26; 2Tim. 1:9; Tit. 1:2; 1Pet. 1:20; Yar. 49:10; Dan. 9:24; Gal. 4:4.

11 Uningda bizmu Hudaoqa miras kilinoqan; biz xu məqsəttə barliq ixlarni əkil-iradisi boyiqə idarə Kiloquqining nixani bilən xu ixka aldin'ala bekitilgəniduk; □ ■

12 xuning bilən Məsihni awwal tayanq kiloqan bizlər Uning xan-xərpining uluqlukini namayan kiloquqi bolduk; □

13 həqiqətning kalam-sözini, yəni nijatinglardiki hux həwəni anglap silərmu Uningoqa tayandinglar — wə Uningoqa ixəngininglarda, silər wədə kilinoqan Mukəddəs Roh bilən məhürləndinglar. □ ■

14 Hudaning xan-xəripining uluqluki namayan kilinip, igiliki üzül-kesil hər-nijat kilinoquqə, Mukəddəs Roh mirasimizning «kapalət»i

□ **1:11 «Uningda bizmu Hudaoqa miras kilinoqan»** — «Uningda» — «Məsihtə». «**bizmu (Hudaoqa) miras kilinoqan**» — yaki «biz bir miraska igə bolqan». «**barliq ixlarni əkil-iradisi boyiqə idarə Kiloquqi**» — Huda. ■ **1:11** Rim. 8:17. □ **1:12 «xuning bilən Məsihni awwal tayanq kiloqan bizlər Uning xan-xərpining uluqlukini namayan kiloquqi bolduk»** — «Məsihni awwal tayanqi kiloqan bizlər» bəlkim Məsihkə birinqi bolup əgəxkən Yəhudiylarni kərsitidu. Əfəstiki jamaətning kəpinqisi bəlkim Yəhüdiy əməslər, ular keyin ixəngən. □ **1:13 «... wə Uningoqa ixəngininglarda, silər wədə kilinoqan Mukəddəs Roh bilən məhürləndinglar»** — «Mukəddəs Roh bilən məhürlinix» toqruluk «koxumqə söz»imizni kəring. ■ **1:13** Rim. 8:15; 2Kor. 1:22; 5:5; Əf. 4:30.

bolidu. □ ■

¹⁵ Xuning bilən, silərnin Rəb Əysaşa baqlioan etikadinglar wə barlik mukəddəs bəndilərgə boləan muhəbbitinglar toqruluk angliəandin tartip, □ ■

¹⁶ dualirimda silərnə əsləp, silər üqün rəhmət eytixni tohtatmidim;

□ **1:14 «Hudaning xan-xəripining uluqluqi namayan kilingip, igiliki üzül-kesil hər-nijat kilinguqə, Mukəddəs Roh mirasimizning «kapalət»i bolidu»** — «kapalət» toqruluk; bu ayət təwəndiki həqiqətlərnə kərsitidu: — (1) Hudaning nijatida, U adəmnə gunahtin kətkuzup «hər kilingu»; U kətkuzəqan adəm yaki jamaət Uning Əzining «igiliki»dur. «Igiliki» — Hudaning igiliki boləan bizlər — roh, jan, tenimizning həmmisidur. (2) bu «hər kiling» bu dunyada tehi «üzül-kesil» bolmaydu; nijatka erixkən kixilərdə «yengi roh», «yengi kəlb» boləini bilən «yengi tən» tehi bolmaydu; tirilix künidə «yengi tən» «toluk hər kiling» yaki «üzül-kesil hər kiling» bolidu. Bu «toluk hər kiling» ixəngənlərnin «toluk mirasi» bolidu. (3) xu künidə Hudaning xan-xəripining uluqluqi tolimu namayan kilingidu; (4) xu künigə, yəni ixəngüqilərnin «toluk miras»ni igilwelixioqə, Mukəddəs Roh hər bir ixəngən adəmnin kəlbidə turup uningə bu mirasini tetitip, wujudida mirasning həqiqət ikənləknə ispatlap beridu. Yənə kelip Mukəddəs Rohning ixəngüqinə kəlbidə turəqanliqinə əzi, uning kəlgüsidə bu miraska qəqum igə bolidəqanliqinə kapalitidur. Grek tilida «kapalət»ning yənə bir mənisə «wədə üzükə» (yigitning kizəqə boləqan wədisigə kapalət süpitidə berilgən). ■ **1:14** Mis. 19:5; Kən. 7:6; 14:2; 26:18; Rim. 8:23; 1Pet. 2:9. □ **1:15 «xuning bilən, silərnin Rəb Əysaşa baqlioan etikadinglar wə barlik mukəddəs bəndilərgə boləan muhəbbitinglar toqruluk angliəandin tartip, ...»** — grek tilida -15-ayəttin 23-ayətqiə boləqan ayətlər pəqət uzun birlə jümlə bilən ipadiləngən. Qüxünixkə qəlaylik bolsun üqün biz uni parqilap tərijimə kiling. ■ **1:15** Fil. 1:3; Kol. 1:3; 1Tes. 1:2; 2Tes. 1:3.

17 tiləydiöinim xuki, Rəbbimiz Əysa Məsihning Hudasi, xan-xərəpning Igisi bolöan Ata silərning Uni toluk bilixinglarğa danalix həm wəhiyni özləxtürgüqi rohni ata kılöay, □

18 xuning bilən silərning kəlbteki kəzliringlar roxənlixip, Uning qakirikioğa baölanöan ümidning nemilikini, Uning mukəddəs bəndiliridə bolöan xərəplik mirasining kimmətliklikini □

19 wə Uning ixəngüqi bizlərgə zor küqi bilən qaratқан қудритining һesabsiz büyüklükini bilip yətkəysilər; ■

□ **1:17 «xan-xərəpning Igisi bolöan Ata»** — grek tilida «xan-xərəpning Atisi» — Pawlus xu söz bilən: «Məsih Əysaning Özi «Hudaning xan-xəripidur» dəp kərsətməkqi bolsa kerək. **«silərning Uni toluk bilixinglarğa danalix həm wəhiyni özləxtürgüqi rohni ata kılöay»** — «danalix həm wəhiyni özləxtürgüqi rohni ata kılıx»: qaysi roh kərsitilidu? Kəzqariximizqə u «Mukəddəs Roh» əməs; qünki Huda ularğa Mukəddəs Rohni allıkaqan ata kılöan (13-14). Bizningqə, etıkaqılarning öz rohini kərsitidu. Rosul ularda «danalix həm wəhiyni özləxtürgüqi roh» bolsun, dəp dua kılıdu. Alayluk, mən birsi üqün «Huda sizgə salamət bir tən ata kılöay» dəp tilisəm, əməliyəttə uning allıkaqan teni bar, əlwəttə. Ləkin telikim uningda saölam tən bolsun üqündur. Demək, Pawlusning bu duasining mənisi: «Huda һərбирining rohini «danalix həm wəhiy qəbul kılöqudək bir roh» kılsun, degənliktur. □ **1:18 «Uning mukəddəs bəndiliridə bolöan xərəplik mirasining kimmətlikliki..»** — baxқа birjil tərijimisi: «Uning mukəddəs bəndilirining xərəplik mirasi..». Ləkin bizningqə «Uning qakirikioğa baölanöan ümid», «mirasi» wə 19-ayəttiki «hesabsiz küqi»ning һəmmisininəng əng muһim təripi Hudaoğa təwədur, xunga «mukəddəs bəndiliridə bolöan mirasi»ni «Hudaning Öz mirasi» dəp qaraymiz. «Qoxumqə söz»imizni kərüng. ■ **1:19** Kol. 2:12.

²⁰ däl xu kudrätni U Məsihni ölümündin tirildürüp, ərxlərdə Əzining ong yenida olturoquzoqinida Uningda yürgüzgənidi; □ ■

²¹ pəkət bu zamandila əməs, bəlki kəlgüsi zamandimu Uni barlıq həkümranlıqtdin, hokuktdin, küq-kudrättdin, hojayinlıqtdin wə barlıq tiloqa elinidioqan hərəkandak nam-xərəptin kəp üstün qoyoqan; □

²² barlıq məwjudatlarni Uning putliri astioqa qoyup, jamaət üqün Uni həmmigə bax boluxqa ata qiloqan. □ ■

²³ Jamaət bolsa Uning teni, yəni həmmiini həmmə jəhəttin Tolduroquqining mukəmməl jəwhiridur. ■

□ **1:20 «däl xu kudrätni U Məsihni ölümündin tirildürüp, ərxlərdə Əzining ong yenida olturoquzoqinida Uningda yürgüzgənidi...»** — baxqa birhil təjimis: «Məsihni ölümündin tirildürginidə däl xu kudrätni Uningda yürgüzgənidi; wə Uni ərxlərdə Əzining ong qolida olturoquzup,...». ■ **1:20** Zəb. 110:1; Ros. 2:34; 1Kor. 15:25; Kol. 3:1; İbr. 1:3; 10:12; 1Pet. 3:22.

□ **1:21 «pəkət bu zamandila əməs, bəlki kəlgüsi zamandimu ... barlıq həkümranlıqtdin, hokuktdin, küq-kudrättdin, hojayinlıqtdin wə barlıq tiloqa elinidioqan hərəkandak nam-xərəp...»** — bu yərdə kərsitiwatqini məyli yaxxining bolsun, əskining (jin-xəytanlarning) bolsun, hərəkandak «həkümranlıq, hokuk, küq-kudrət, hojayinlıq wə ... nam-xərəplər»ni əz iqigə alidu. Məsihning nami ularning həmmisidin üstün turidu. □ **1:22 «barlıq məwjudatlarni Uning putliri astioqa qoyup, jamaət üqün Uni həmmigə bax boluxqa ata qiloqan»** — adəmnə həyran qılarlıqı xuki, muxu ayətlərdə Hudaning Məsihni həmmə məwjudatqə bax qiloqanlıqı **jamaətning bəht-bərikiti üqün** boləqan, deyilgən. ■ **1:22** Zəb. 8:6; Mat. 28:18; 1Kor. 15:27; İbr. 2:8.

■ **1:23** Rim. 12:5; 1Kor. 12:27; Əf. 4:16; 5:23.

2

¹ Wə silər bolsanglar, kəbihlikliringlar həm gunahliringlarda əlgən bolup, □ ■

² bu dunyaning dəwrigə əgixip, hawaning hokukini tutkan həkümdarəqa, yəni bügünki kündə itaətsizliktin boləqan pərzəntlərnı kütritiwatқан rohқа əgixip, bu ixlarda ilgiri mangoansilər; □ ■

³ biz hərberimizmu ilgiri xularning arisida ətlirimizdiki xəhwət-həwəslərdə hayat ətküzgənmiz, ətlirimiz həm öz oy-hiyalimizning hahıxlirioqa əməl kilip, baxkilarəqa ohxax, mahiyəttə «qəzəptiki pərzəntlər» boləqanmiz; □

⁴ birak Huda, mol rəhim-xəpkətni kərsətküqi bolup, bizni səygəndə bizgə kərsətkən aləmbəhx mehir-muhəbbiti tüpəylidin, —

□ **2:1 «silər bolsanglar, kəbihlikliringlar həm gunahliringlarda əlgən bolup,...»** — adəm gunahning ilkidə bolsa rohiy jəhəttin bir «ölük», «əlgən» bolidu, halas. ■ **2:1** Rim. 5:6; Kol. 2:13.

□ **2:2 «bügünki kündə itaətsizliktin boləqan pərzəntlər»** — «itaətsizliktin boləqan pərzəntlər» degən ibarə insanning əsli tüp təbiitidə itaətsizlikning barlikini kərsitidu (həmmimiz Adəm'atimizning «itaətsiz təbiiti»gə mirashor bolup tuqulduq). Lekin «itaətsizliktin boləqan pərzəntlər» Hudaning xəpkiti bilən Hudaning Əzining pərzəntliri bolidu (5-ayətni kəring). **«hawaning hokukini tutkan həkümdar»... «itaətsizliktin boləqan pərzəntlərnı kütritiwatқан roh»** — Xəytanni kərsitidu, əlwəttə. ■ **2:2** Yh. 12:31; 14:30; 16:11; 1Kor. 6:11; Əf. 6:12; Kol. 3:7; Tit. 3:3.

□ **2:3 «biz hərberimizmu ilgiri xularning arisida ətlirimizdiki xəhwət-həwəslərdə hayat ətküzgənmiz ... mahiyəttə «qəzəptiki pərzəntlər» boləqanmiz»** — «qəzəptiki pərzəntlər» ikki bislik ibarə bolup, həm «hərdaim qəzəpkə tolup yürğən adəmlər» həmdə «(Hudaning) qəzəp künigə bekitilğən adəmlər»nımu kərsitidu.

5 hətta itaətsizliklərdə ölgən waqtimizdimu, bizgə Məsih bilən billə jan kirgüzüp (mehir-xəpkət bilən kütquzlunglar!), □ ■

6 bizni Uning bilən billə tirildürüp, ərxlərdə Məsih Əysa bilən billə olturquzqan;

7 məksiti kəlgüsi zamanlarda Uning Məsih Əysada bizgə karitilqan mehirbanlıqı bilən ipadiləngən xapaitining xunqə qayət zor ikənlikini kəsitixtin ibarəttur;

8 qünki silər xəpkət bilənla ixənq arkilik kütquzlunglar. Bu ix özünlərdin kəlgən ix əməs, bəlki Hudadin kəlgən iltipət, □ ■

9 u zadila adəmləning əməl-əjriddin kəlməydu, bu həm heqkimning mahtanmaslıqı üqündur. ■

10 Qünki biz Hudaning ixligən hüniridurmiz, həyrhəh ixlar üqün Məsih Əysada yaritilqanmiz; Huda əsli bizning ularda mengiximiz üqün bu ixlarni aldin'ala

□ 2:5 «**hətta itaətsizliklərdə ölgən waqtimizdimu, bizgə Məsih bilən billə jan kirgüzüp (mehir-xəpkət bilən kütquzlunglar!),...**» — «Məsih bilən billə jan kirgüzüp (janlandurup)...» degənlik nemə bildüridu? Məsih Əysa ölgəndə, Huda Uningqə etikad baqlıquqlarni Uning bilən təng ölgən, U ölümdin tirilgəndə Uning bilən təng tirilgən dəp hesablıqan. «Koxumqə söz»imizni kərüng. **«(mehir-xəpkət bilən kütquzlunglar!)»** — Pawlus muxu yərdə Əfəsuslۇqlarni riqbətləndürüxtə bək hayajanlinip ketip, tuyuksiz 8-ayəttiki «silər xəpkət bilənla ixənq arkilik kütquzlunglar!» degən gəpkə etüp ketidu. ■ 2:5 Ros. 15:11; Rim. 6:8; 8:11; Kol. 3:1, 3; Tit. 3:5. □ 2:8 «**qünki silər xəpkət bilənla ixənq arkilik kütquzlunglar**» — bu «kütquzulux» hayət(-mamət)liktiki addiy hətərlərdin əməs, bəlki hətərnin hətəri bolqan gunahtin kütquzulup məngü hayatqə erixixtin ibarət. ■ 2:8 Mat. 16:17; Əf. 1:19. ■ 2:9 Rim. 3:27; 1Kor. 1:29.

təyyarlıoanidi.■

11 Xunga silər əslidə ətliringlarğa asasen «yat əllər» dəp hesablanöqininglarni, — insanning qoli bilən ətliridə «hətnə kılinoanlar» dəp ataloanlar tərpidin «hətnisiz» dəp ataloanliqinglarni,□

12 xundakla xu qaşda Məsihsiz bolup, Israilning puqraliқining sirtida turup, wədilərnı elip kəlgüqi əhdilərnı yat bilip, bu dünyada ümidsiz həm hudasiz yaxioqininglarni esinglarda tutunglar; □ ■

13 lekin əsli yiraqlarda boləan silər hazır Məsihning keni arkilik yekin kilinglar;

14 qunki U bizning inaklikimizdur, U ikki tərəpni bir kilip otturidiki ara tamni qekiwətti; ■

15 yəni, Öz ətliri arkilik əqmənlikni tügıtip, bəlgilimilərnı kərsətkən, əmrlərnı yətküzgən qanunni bikar kilip, ikki tərəpni Əzidə yengi bir adəm kilip yaratti, xuning bilən inakliқni apiridə

■ 2:10 2Kor. 5:17; Əf. 1:4; 4:24; Tit. 2:14. □ 2:11 «silər əslidə ətliringlarğa asasen «yat əllər» dəp hesablanöqininglar» — «ətliringlarğa asasen» yaki «ətlik kəzqaraxqə». «insanning qoli bilən ətliridə «hətnə kılinoanlar» dəp ataloanlar tərpidin «hətnisiz» dəp ataloanliqinglar» — demək, Yəhudıylar tərpidin «hətnisiz» dəp ataloanlar. Injil boyiqə «həqikiy hətnə» əttə əməs, roq-kəlbətə boluxi kərək. Demək, kəlb-roq barliq xəhsiy arzu-həwəslər, bu dünyaqə təwə barliq ezitkuluktin «kesiwetilip», Hudaqə ibadət kılıxka ərkin kılınıdu. Mundak «roqiy hətnə» «adəmning qoli» bilən əməs, pəkət Hudaning Muqəddəs Roqi arkilik bolıdu. □ 2:12 «...wədilərnı elip kəlgüqi əhdilərnı yat bilip...» — «wədilər» bolsa Hudaning wədiliri, əlwəttə. ■ 2:12 Rim. 9:4. ■ 2:14 Yəx. 9:5; Mik. 5:4; Yq. 16:33; Ros. 10:36; Rim. 5:1; Kol. 1:20.

qildi; □

¹⁶ krestkə mihlinip muxuning wasitisi bilən eqmənlikni kətl qilip, ikkisini bir təndə Huda bilən əpləxtürdi; □

¹⁷ andin U kelip, yiraqlarda turoğan silərgimu inaklık hux həwirini jakarlidi, yekındikilərgimu

□ **2:15 «yəni, Öz ətliri arkilik eqmənlikni tügitip, bəlgilimilərnı kərsətkən, əmrlərnı yətküzgən qanunni bikar qilip, ikki tərəpnı Özidə yengı bir adəm qilip yarattı, xuning bilən inaklıqnı apiridə qildi»** — «Məsih Öz ətliri arkilik ... qanunni... bikar qilip» — Yəhudıy jamaət həm Hudanı tonumaqçı bolğan «yat əllər»ning dostluqta boluxıoğa əng qong tosaloqu, xuningdək hətta eqmənlikni pəyda qiloğan amil bolsa dəl Huda Musa pəyoqəmbərgə qüxürgən Təwrat qanunidiki bəlgilimilər idi. «Qoxumqə səz»imizdə biz bu bəlgilimilər üstidə tohtilimiz. «Yengı bir adəm» — Məsih wə jamaət, yəni bir bax bir tən bolıdu (Məsih bax, jamaət tən bolıdu). □ **2:16 «krestkə mihlinip muxuning wasitisi bilən eqmənlikni kətl qilip, ikkisini bir təndə Huda bilən əpləxtürdi»** — «bir təndə» bolsa Özining krestkə mihlanoğan teni. Bu tən hazır tirilgəndin keyin Özı bilən jamaəttin tərki b tapqan tən boldi. «Kirix səz»imizdiki «jamaət» toqruluk məzmunlarnı kərüng.

inaklıkni jakarlidi. □ ■

¹⁸ Qünki hər ikkimizning Uning arkılık bir Rohta Ata aldioǝa kirix hǝkukimiz bardur. ■

¹⁹ Xunga xuningdin baxlap siler musapirlar, yaka yurttikiler əməs, bəlki mukəddəs bəndilərgə wətəndax bolisiler, Hudaning əyidikiliridin bolisiler; ■

²⁰ siler rosullar wə pəyǝəmbərlər bolǝan ulning üstigə qurulmaktisiler; binaning «burjək texi» bolsa Əysa Məsih Əzidur; □ ■

²¹ Uningda pütkül bina puhta jipsilaxturulup, Rəbdə mukəddəs bir ibadəthana boluxka əsüp

□ **2:17 «andin U kelip, yiraqlarda turoǝan silərgimu inaklık hux həwirini jakarlidi, yekındikilərgimu inaklıkni jakarlidi»** — «U (Məsih) kelip.. silərgimu...hux həwəni jakarlidi».... muxu ixta biz Əysa Məsihning «Əz teni bolǝan jamaət» bilən bir bolǝanlıqimizni kərimiz. Məsih Əysa Yəhudi y həkigə hux həwəni jakarlıǝandin keyin, krestkə mihlinip, kəmülüp, tirilgən; andin ərxkə kətürülgən. U kəndakmu «silərgə («yiraqlarda turoǝanlar»ǝa, yəni Yəhudi y əməslərgə) kəldi»? Jawab Injildiki «Rosullarning paaliyətli»də kərülidu. Əysaning əlqiliri, jamaitidikiliri baxkilarǝa hux həwəni yətküzgəndə, U Əzi ular arkılık muxu ixni kilidu. Qünki jamaət Əzining tenidur. Məsilən, «Ros.» 1:1-2, 9:4-5 wə izahətlarni kərüng. «Yəkın turoǝanlar» yənə Yəhudiylarni kərsitidu, əlwəttə. ■ **2:17** Yəx. 57:19; Əf. 3:12. ■ **2:18** Yh. 10:9; 14:6; Rim. 5:2; Əf. 3:12; İbr. 10:19. ■ **2:19** Gal. 6:10. □ **2:20 «silə rosullar wə pəyǝəmbərlər bolǝan ulning üstigə qurulmaktisiler»** — yaki, «silə rosullarning wə pəyǝəmbərlərnin ulning üstigə qurulmaktisiler».

«silə rosullar wə pəyǝəmbərlər bolǝan ulning üstigə qurulmaktisiler; binaning «burjək texi» bolsa Əysa Məsih əzidur» — «kǝxumqə səz»diki «rosullar wə pəyǝəmbərlər» üstidiki muzakirimizni kərüng. ■ **2:20** Yəx. 28:16; Mat. 16:18; 1Kor. 3:9,10; 1Pet. 2:4; Wəh. 21:14

barmakta. □ ■

²² Silermu *koxulup* Uningda Hudaning bir turaloqusi boluxqa Rohta birləxtürülüp qurulmaqtisilər. □

3

¹ Xu səwəbtin silər «yat əldikilər» üqün Məsih Əysaning məhbusi bolqan mənki Pawlus — □ ■
² (silər bəlkim manga tapxuruloqan, silərgə Hudaning xəpkitini elip baridoqan oqjidarlikim toqruqluq, ■

□ **2:21 «Uningda pütkül bina puhta jipsilaxturulup, Rəbdə muqəddəs bir ibadəthana boluxqa əsüp barmakta»** — «Rəbdə» «Məsih Əysaning Əzidə». 22-ayəttə «Rəbdə» «Uningda» dəp elinidu. ■ **2:21** 1Kor. 6:19; 2Kor. 6:16; Əf. 4:16.

□ **2:22 «Silermu koxulup Uningda Hudaning bir turaloqusi boluxqa Rohta birləxtürülüp qurulmaqtisilər»** — «Roq» — Muqəddəs Roq, Hudaning Roqi. □ **3:1 «Xu səwəbtin silər «yat əldikilər» üqün Məsih Əysaning məhbusi bolqan mənki Pawlus —....»** — «Məsih Əysaning məhburi» — Pawlus bu məktupni yazoqanda Rimdiki bir türmidə yatattı. Xübhisizki, rimliklər Pawlusni «bizning məhbusimiz» dəp oylaytti — ləkin Pawlus ixka baxkiqə qaraytti. Rimliklərnin uni qoloqa elip türmigə taxliqini Hudaning iradisi bolup, xu ix bilən yat əllərdin bolqan ixəngüqilərnin kəp payda kəridioqanliqioqa Pawlusning kəzi yətkən; xuning bilən Pawlus: «silər yat əldikilər üqün» eytkənda, mən «rimliklərnin məhbusi» əməs, bəlkı «Məsihning məhbusi»mən» dəydu. Əməliyəttə Pawlusning bu səzliri 14-ayəttə dawamlixidu. 2-13-ayətlərnin həmmisi «tirnək iqigə» elinoqan. ■ **3:1** Ros. 21:33; Əf. 4:1; Fil. 1:7,13,14,16; Kol. 4:3; 2Tim. 1:8; Flm. 1. ■ **3:2** Ros. 13:2; Rim. 1:5; Əf. 3:8.

³ yəni Uning manga wəhiy bilən sirni ayan kılınanlığı toqıruluk həwərdar boluxunglar mumkin (mən bu toqırısida ilgiri az-paz yazoqanıdim); □ ■

⁴ silər uni oquşınıqlarda, Məsihning siri toqıruluk yorutulğanlıqimni bilip yetisilər)

⁵ ilğiriki dəwrlərdə bu sir insan baliliriğa Uning mukəddəs rosulliri wə pəyoqəmbərlirigə Roh arkilik həzirkidək enik wəhiy kılınğanandək, ayan kılınğan əməs. □ ■

⁶ Demək, hux həwər arkilik «yat əldikilər»din bolğanlarmu ortaq mirashorlar, təndiki ortaq əzalar, Məsih Əysada bolğan wədidin ortaq

□ **3:3 «yəni Uning manga wəhiy bilən sirni ayan kılınanlığı toqıruluk həwərdar boluxunglar mumkin (mən bu toqırısida ilgiri az-paz yazoqanıdim...)»** — mumkinçiligi barki, «mən yənə bu toqırısida ilgiri az-paz yazoqanıdim» degən sez bolsa uning məzkur məktuptiki 1-bab 9-ayəttə «Məsihning siri» toqıruluk yazoqan sezlirini kərsitidu; bizningqə u uning Əfəsusluklarğa ilgiri yazoqan bir hetini kərsitidu. ■ **3:3** Ros. 22:17,21; 26:16,17; Rim. 16:25; Gal. 1:11,12. □ **3:5** «... rosulliri wə pəyoqəmbərlirigə Roh arkilik həzirkidək enik wəhiy kılınğanandək...» — «Roh» — Hudaning Rohi, Mukəddəs Roh. «ilğiriki dəwrlərdə bu sir insan baliliriğa uning mukəddəs rosulliri wə pəyoqəmbərlirigə Roh arkilik həzirkidək enik wəhiy kılınğanandək, ayan kılınğan əməs» — rosulning sezliri intayin zildur. U Məsih wə jamaət toqıruluk bu sir ilğiriki dəwrlərdə kət'iy ayan kılınmay qaloqan əməs, dəp puritidu; əməliyəttə bolsa Təwrattiki pəyoqəmbərləning bəzi bexarətliridə həm Təwratta hatiriləngən bəzi wəxələrdə bu sir puritilip oqıl-pal kərünüdu. ■ **3:5** Ros. 10:28.

bəhrimən boluquqilar bolidu;□

7 Hudaning xəpkiti manga elip kəlgən iltipət bilən, Uning küq-қudritining yürgüzülüxi bilən, mən bu ixқа hizmətkar қilip təyinləndim;■

8 manga — muқəddəs bəndiliri iqidiki əng təwinidinmu təwən boloqan manga muxu iltipət, yəni əllər arisida Məsiһning mөлqərligüsiz bayliqliri toqruluk hux həwər jakarlax□ ■

9 wə xundaqla һəmmini yaratқан Hudada yoxurun bolup kəlgən bu sirning қандақ əməlgə axuruluxi toqruluk һəmməylənni yorutux hizmiti amanət қilindi. ■

10 Buning məxsiti ərxlərdə boloqan һөкүmranlaroqa һәм һөқүқlaroqa Hudaning көp tərəplimilik danalığı jamaət arқilik һazir

□ 3:6 «**demək, hux həwər arқilik...**» — «hux həwər» — oқurmənlərnin esidə bolux kerəkki, «Inјil» degən sөz dəl «hux həwər» degən mənidə. «**demək, hux həwər arқilik «yat əldikilər»din boloqanlarmu ortaq mirashorlar, təndiki ortaq əzalar, Məsiһ əysada boloqan wədidin ortaq bəhrimən boluquqilar bolidu**» — Yəһudiy əməslərnin «ortaq mirashor» boloqanlığı «ixəngüqi Israil bilən ortaq mirashor» boloqanlığını kərsitidu; «tən» muxu yərdə Məsiһning teni, yəni jamaətni kərsitidu. ■ 3:7 Əf. 1:19; Kol. 2:12. □ 3:8 «**əllər arisida Məsiһning mөлqərligüsiz bayliqliri toqruluk hux həwər jakarlax**» — «əllər» Muқəddəs Kitabta daim deyilgəndək, «Yəһudiy əməslər», «yat əlliklər»ni kərsitidu. ■ 3:8 Ros. 9:15; 13:2; 22:21; 1Kor. 15:9; Gal. 1:16; 2:8; 1Tim. 2:7; 2Tim. 1:11,15. ■ 3:9 Yar. 1:3; Zəb. 33:6; Yһ. 1:3; Rim. 16:25; Əf. 1:9; Kol. 1:16, 26; 2Tim. 1:10; Tit. 1:2; Ibr. 1:2; 1Pet. 1:20.

axkarə kılınıxtin ibarəttur. □ ■

¹¹ Bu ix bolsa, Uning Məsih Əysa Rəbbimizdə ijra kılinoqan mənggülük muddiasi boyıqıdur; □

¹² Uning ixəng-sadiklikı arkılık biz jasarətkə həm Hudaning aldiqə hatirjəmlık bilən kirix hokukıqə igə bolduk; ■

¹³ xuning üqün silərdin ötünimənki, mening silər üqün tartqan japa-jəbirlirim tüpəylidin pərixan bolmanglar; qünki bu ix silərnıng xan-xəripinglar bolıdu). □ ■

¹⁴ Mən xu səwəbtin tizlirimni Atiqə pükimənki, □

¹⁵ (asman-zemindiki barlık atilik munasiwətlər

□ **3:10 «Buning məksiti ərxlərdə bolqan həkümranlaroqa həm hokuklaroqa Hudaning kəp tərəplimilik danalığı jamaət arkılık hazır axkarə kılınıxtin ibarəttur»** — «ərxlərdə bolqan həkümranlar» həm hokuklar bəlkim həm pərixtilər wə yənə jin-xəytanlarnı kərsitidu (6:12ni kərüng). ■ **3:10** 1Pet. 1:12.

□ **3:11 «Uning Məsih Əysa Rəbbimizdə ijra kılinoqan mənggülük muddiasi boyıqıdur»** — baxqa birhil təjımsi bolsa «Uning Məsih Əysa Rəbbimizdə nıxan kılinoqan mənggülük muddiasi boyıqıdur». ■ **3:12** Yh. 10:9; 14:6; Rim. 5:2; Əf. 2:18; İbr. 10:19.

□ **3:13 «xuning üqün silərdin ötünimənki, mening silər üqün tartqan japa-jəbirlirim tüpəylidin pərixan bolmanglar; qünki bu ix silərnıng xan-xəripinglar bolıdu»** — bu ayətnıng üq mümkinqiliki bar mənsi toqruluk «koxumqə səz»imizni kərüng. ■ **3:13** Fil. 1:14; Kol. 1:24; 1Tes. 3:3.

□ **3:14 «xu səwəbtin ...»** — 1-ayətnıng dawami. **«mən xu səwəbtin tizlirimni Atiqə pükimənki, ...»** — «Ata» Huda, əlwəttə. Bəzi kona kəqürmilərdə «Xu səwəbtin tizlirimni Rəb Əysa Məsihning Atisiqə pükimənki,...» deyilidu.

Uningdin «ata» namini alidu) □

16 U Öz xan-xəripidiki bayliqlar bilən, Rohi arkilik silərni iqqi dunyayinglarda küqləndürgəy; □ ■

17 xuning bilən Məsih kəlbinglarda ixənq arkilik turup, silər mehir-muhəbbət iqidə yiltiz tartoqan, ul selinoqan, ■

18-19 barlik mukəddəs bəndilər bilən billə Məsihning muhəbbitining kəngliki, uzunluqi, qongkurluqi wə egizlikini qüxinip igiliwaloqaysilər; yəni adəmning bilip yetixidin həssiləp exip qüxidioqan Uning muhəbbitini bilip yətkəysilər, xuningdək Hudaning

□ **3:15 «asman-zemindiki barlik atilik munasiwətlər Uningdin «ata» namini alidu»** — bu səzning əhmiyiti bəlkim xuki, Huda «Ata» boləqandin keyin, asman-zeminni «atilik», yəni «ata-balilik» (məyli insanlar arisida bolsun, haywanlar arisida bolsun yaki hətta əsümlüklər arisida bolsun) munasiwətlər bilən tolduroqan. Pawlus, Huda Əzining atilik muhəbbitini muxu kəpligən munasiwətlər bilən ispatliməqçi boləqan yərdə, mən Uning pərzənti bolux süpitim bilən, Uningdin muxundəq büyük tiləkni tolimu ixənq bilən tiləymən, deməqçi. □ **3:16 «U Öz xan-xəripidiki bayliqlar bilən, Rohi arkilik silərni iqqi dunyayinglarda küqləndürgəy»** — «iqqi dunya» grek tilida «iqqi adəm» — bu ibarə adəmning rohini, kəlbini, «iqqi dunya»sini kərsitidu. ■ **3:16** Əf. 6:10. ■ **3:17** Kol. 2:7.

mukəmməl jəwhiri bilən tolduruloğaysilər. □

²⁰ Əmdi iqimizdə yürgüzidiğan kudriti boy-ıqə barlıq tilikimiz yaki oyliğanlirimizdinmu həddi-həsabsız artuq wujudқа qıqirixқа қadır Boluqıoға, — ■

²¹ Uningoға dəwrđin dəwrgıqə, əbədil'əbədgiqə jamaəttə Məsih Əysa arқılık xan-xəreп boluqay! Amin!

4

¹ Əmdi xu səwəblərdin, Rəbning məhbusi boluğan mənki, *Hudaning* silərnı qaqıroğan *büyük* qaqirikioға layıq həlda mengixliringlarnı ətünimən, ■

² həmmə ixta kəmtərlik wə yuwax-mulayimlik bilən, səwrqanlik bilən, bir-biringlaroға

□ **3:18-19 «barlıq mukəddəs bəndilər bilən billə Məsihning muhəbbitining kəngliki, uzunluqi, qongkurluqi wə egizlikini qüxinip igiliwaluğaysilər; yəni adəmning bilip yetixidin həssiləp exip qüxidiğan uning muhəbbitini bilip yətkəysilər, xuningdək Hudaning mukəmməl jəwhiri bilən tolduruloğaysilər»** — oқurmənlər diққət қiliduki, bu uluq ixlar üçün, bolupmu muhəbbətni toluq igiliwelix üçün Hudaning Rohı arқılık kəlgən küq-қudrət tolimu kerəktur (16-ayətni kərüng). ■ **3:20** Rim. 16:25. ■ **4:1** Yar. 17:1; 1Kor. 7:20; Fil. 1:27; Kol. 1:10; 1Tes. 2:12.

muhəbbət iqidə kəng qorsak bolup, □ ■

³ inak-hatirjəmlikning rixtisi bilən, Rohta boləan birlikni tutuxka intilixinglarni *ətünimən*. □

⁴ Tən birdur, Roḥ birdur, — huddi qakiriloqininglarda, ohxax bir arzu-ümidkə qakiriloqininglardək, —

⁵ Rəb birdur, iman-etikad birdur, qəmüldürülux birdur. ■

⁶ həmmining Huda'Atisi birdur; U bolsa həmmidin üstün turəuqi, həmmi yürgüzgüqi wə həmmimizning iqidə Boləuqidur. □

⁷ Xundaktimu hazır hər birimizgə Məsiḥning iltipatining əlqimi boyiqə xəpkət təkdin qilinoqandur; ■

⁸ xunga, mukəddəs kitabta *Huda* eytkinidək: — «U yukirioqa kətürüldi, *Insanlarni* tutkun qiloquqlarni U Əzi əsir qilip

□ **4:2 «həmmə ixta kəmtərlik wə yuwax-mulayimlik bilən, səwrqanlik bilən...»** — Injilda «yuwax-mulayimlik»ning alahidiligi bar; u bolsimu qorqunqin küqlüklərgə yol qoyidoqan ajizlik əməs, bəlki Hudaning yolida talax-tartixlardin qol üzux, Hudaning həmmə ixlirimizni zorawanliqsiz, jedəlsiz toqra orunlaxturuxioqa iman baqlaxtur; muxundak pozitsiyə mulayim, yuwaxlik bilən bildürüldü. ■ **4:2** Kol. 1:11; 3:12; 1Tes. 5:14. □ **4:3 «... Rohta boləan birlikni tutuxka intilixinglarni ətünimən»** — «Rohta» — Hudaning Roḥida, Mukəddəs Rohta. ■ **4:5** Qan. 4:39; Mal. 2:10; 1Kor. 8:4, 6; Luqa 12:50 □ **4:6 «həmmimizning iqidə Boləuqidur»** — bəzi kona kəqürmilərdə «həmmining iqidə Boləuqidur» (yaki «həmmi-ning iqididur» yaki «həmminglarning iqidə Boləuqidur») deyilidu. 4-7-ayətlər kərsətkən birliklər toqruluk «koxumqə səz»imizdə kışkiqə muzakirə qilimiz. ■ **4:7** Rim. 12:6; 1Kor. 12:11; 2Kor. 10:13; 1Pet. 4:10.

elip kətti,

Həm insanlaroqa iltipatlarni təkdim kildi». □ ■

⁹ Əmdi «kötürülgən» zat bolsa, *awwal* yərning tegigə qüxkən zatning Əzi əməsmu? □ ■

¹⁰ Qüxkən zat bolsa barlıq ərxlərdin yukirioqa kötürülgənning dəl Əzidur; kötürülüşüning məksiti, aləmning barlıqini tolduruxtin ibarət;

¹¹ Xunga, bəziləni rosullar, bəziləni pəyoqəmbərlər, bəziləni hux həwərqilər, bəziləni bakquqi wə yaki təlim bərgüqilər

□ **4:8 «xunga, Muqəddəs Kitabta Huda eytkinidək: — «U yukirioqa kötürüldi, insanlarni tutqun qiloquqilarni U Əzi əsir kiliq elip kətti, həm insanlaroqa iltipatlarni təkdim kildi»»** — rosul Pawlus bu sözliridə «Zəbur»diki 68:18ni nəkil kəltürüp tıp mənini yəkünligen. «Yukirioqa kötürüldi» Məsihning ölümdin tirilip ərxlərgə kötürülgənlikini kərsitidu. U ərxtin Əzigə ixəngənlərgə Muqəddəs Rohni əwətip hərhil iltipatlarni təkdim kildi wə xuningdək həzirmu təkdim qilmakta. Bu əjayib bexarətning mənisini toluqraq tonux üqün biz «Zəb.» 68:18gə qoxqan izahatni kəring. ■ **4:8**

Zəb. 68:18 □ **4:9 «Əmdi «kötürülgən» zat bolsa, awwal yərning tegigə qüxkən zatning Əzi əməsmu?»** — Məsihning «yərning tegigə (grek tilida «təglirigə») qüxkən»liki nemini kərsitidu? «Zəb.» 139:15ni kəring. Bu Zəburdiki küy boyiqə «yərning təgliri» bolsa insanning tıp təbiiti xəkilləndürülgən jay bolup, Məsihning «yərning təglirigə qüxüx»i bəlkim dəl insanning təbiitining tıp məsilisini, yəni gunahlıq mahiyitimizni üzül-kesil bir tərəp qilixi üqün idi. Xunga bizningqə bu ibarə Məsih krestkə mihlinixning qongqur azablirida bir tərəp qiloqan ixlarni kərsitidu; bəzi alimlar, Məsihning «qüxkənliki», ölümdin keyin rohinig təhtisaraqa qüxkənlikini kərsitidu, dəp qaraydu. Buningmu mumkinqiligi bar. ■ **4:9** Yh. 3:13; 6:62; Zəb. 139:15

kilip təyinligən dəl Əzidur. □ ■

¹² Bularning məxsiti mukəddəs bəndilərnı hizmət wəzipisigə, jümlidin Məsihning tenini qurup qikixka qorallandurup kamalətkə yətküzüxtin ibarət; □ ■

¹³ wəzipə həmmimizning etikadta həm Hudaning Oqlini toluk tonuxta birlikkə keliximizgiqə, kamil adəm bolup yetixip qikiximizoiqə, — yəni Məsihning mukəmməl jəwhiri gəwdiləngən kəddi-kamət əlqimigə yetiximizgiqə dawamlaxturulmaqta;

¹⁴ xundak boləqanda, yənə gədək balilardin bolmay, adəmlərnıng kuwlukidin oylap qikқан

□ **4:11 «Xunga, bəzilərnı rosullar, bəzilərnı pəyoqəmbərlər, bəzilərnı hux həwərqilər, bəzilərnı bakquqi wə yaki təlim bərgüqilər kilip təyinligən dəl Əzidur»** — oqurmənlər diqqət kiliduki, bu ayəttə eytiləqan sowəqatlar (8-ayətni kəring) «rohıy iltipatlar» əməs, bəlki «rohıy iltipatlar»oqa igə boləqan rohıy adəmlərdur. Məsih muxundak adəmlərnı jamaiti wə dunyani bərikətləx üqün təyinləydu. ■ **4:11** 1Kor. 12:28. □ **4:12 «mukəddəs bəndilərnı hizmət wəzipisigə, jümlidin Məsihning tenini qurup qikixka ...»** — «jümlidin» — yaki «yəni» dəp qüxəngili bolidu. **«Bularning məxsiti mukəddəs bəndilərnı hizmət wəzipisigə, jümlidin Məsihning tenini qurup qikixka qorallandurup kamalətkə yətküzüxtin ibarət»** — demək, rosullar, pəyoqəmbərlər, hux həwərqilər, bakquqilər wə təlim bərgüqilər (11-ayət)ning wəzipisi Məsihning teni boləqan jamaətni Hudaning toluk hizmitini kilix üqün qorallanduruxtin ibarəttur. Hudaning hizmitini kilidiləqan bu «rohəniy adəmlər»la əməs, bəlki pütkül jamaətnıng həmmə əzaliri əz roli boyiqə wəzipisigə əməl kilixi kərəktur. «Qurup qikix» degən ibarə toqruluk «kirix səz»imizni kəring. Grek tilida «qorallandurup kamalətkə kəltürüx» birlə səz bilən ipadilinidu. ■ **4:12** Rim. 12:5; 1Kor. 12:27; Əf. 1:23; 5:23; Kol. 1:24.

aldamqi niyət-pilanliri bilən, ularning hiylə-nəyringidin qikқан təlimatining dolқunliridin urulup, uning hərhil xamilida uyak-buyakқа uqurulup kətməymiz; ■

¹⁵ əksiqə, mehir-muhəbbət iqidə turup həkikətkə berilip ix kərüp, beximiz boloqan Məsihkə baqlinixta hər jəhəttin əsüp yetilidoqan bolimiz; □ ■

¹⁶ Uningdin pütkül tən, əzaliri bir-birigə jipsilax-turulup, ozukluk təminligüqi hərbir egə arkilik bir-birigə tutaxturulup, hərbir əzaning əzigə has əlqəngən wəzipini ətixi bilən baroqanqə ətürülüp, muhəbbət iqidə öz-özini kurup qikixқа ixliməktə. □ ■

¹⁷ Xunga xuni eytimənki, Rəbtə uni tapilaymənki, yat əlləringkidək, yəni ularning öz oy-pikirlirining bimənilikidə mangoqinidək mengiwərməslikinglar kerək; ■

¹⁸ ular kəlbining kattiklikidin kelip qikқан bilimsizlik tūpəylidin, Hudaning həyatidin adajuda kəlinip, qūxənqisi karangoqulixip kətkən, ■

¹⁹ ar-nomusni taxliwetip, nəpsaniyətqiliki awup hərhil iplasliklarni yürgüzüxkə, kəyp-sapaqqa

■ **4:14** Mat. 11:7; 1Kor. 14:2. □ **4:15** «... **beximiz boloqan Məsihkə baqlinixta hər jəhəttin əsüp yetilidoqan bolimiz**»

— səzmusəz tərijimisi: «... beximiz boloqan Məsihkə baqlinixta Uningoqa (yaki «Uning iqidə») hər jəhəttin əsüp yetilidoqan bolimiz». Demək, «allıqagan uning tenining bir əzasi boloqan halda ... dawamlıq əsidoqan...». ■ **4:15** Əf. 5:23; Kol. 1:18.

□ **4:16** «**Uningdin pütkül tən, əzaliri bir-birigə jipsilaxturulup, ozukluk təminligüqi hərbir egə arkilik bir-birigə tutaxturulup...**» — «putkül tən» — jamaəttur.

■ **4:16** Rim. 12:5; 1Kor. 12:27; Əf. 2:21. ■ **4:17** Rim. 1:9,

18; 1Pet. 4:3. ■ **4:18** 1Tes. 4:5.

berilgən.

20 Əmma silər bolsanglar, Məsihni xundak yolda əginip tonuoqan əməssilər —

21 (həqiqətning Əysada boləjinidək, uni həqiqətən anglioqan, uningda əgertilgən bolsanglar) —

22 demək, ilgiriki turmuxunglaroşa has boləqan, aldəmçi arzu-həwəslərgə əgixip özini buləqioquçi «kona adəm»ni seliwetip, □ ■

23 oy-zehninglarning rohida yengilinip,

24 Hudaning ohxaxliqioşa اساسən, həqiqəttin qıqқан həqqaniylikta wə pak-muqəddəsliktə yaritiloqan «yengi adəm»ni kiyiwelixinglar kerəktur. ■

25 Xuning bilən yaloqanqilikni seliwetip, hərbirimiz öz yeqinlirimiz bilən həqiqətəni səzlixəyli; qünki biz bir-birimizgə nisbətən bir tənning əzaliridurmiz. ■

26 «Aqqıqlininglar, əmma gunah kılmanglar»; oşəzipinglar kün patquqə dawam etiwərmisun;

□ 4:22 **«ilgiriki turmuxunglaroşa has boləqan, aldəmçi arzu-həwəslərgə əgixip özini buləqioquçi «kona adəm»ni seliwetip, ...»** — «kona adəm» toşruluk «Rim.» 6:6 wə izahətini kəring. ■ 4:22 Kol. 3:9; İbr. 12:1; 1Pet. 2:1. ■ 4:24 Rim. 6:4; Kol. 3:10; 1Pet. 4:2. ■ 4:25 Zək. 8:16.

□ ■

27 yaki Ibliskə heq orun koyup bərmənglar. □ ■

28 Oşri ikkinqi oşrilik kılmisun; əksiqə u mehnət kilip ikki kəlioşa tayinip həlal ix kılsunki, həjiti boləşanlarəşimu belüp bərgüdək öz tapkını bolsun. ■

29 Aşzinglardin heqkəndək iplas səz qikmisun, pəkət anglioşularoşa xəpkət yətsun üqün, ehtiyajkə uyoşun wə adəşni kurup qikidioşan səzləşni eytinglar. ■

30 Hudaning Mukəddəs Roşioşa azab bərmənglər; qünki silər Uning bilən hər-nijat küni üqün meşürləngəşilər; □ ■

31 əzünglardin hərəkəndək əq-adawət, aqqik-şəzəp, kəhr, jedəl-majiralar, til-aşənət həmədə hərhil kəra niyətləşni neri kılinglar; ■

32 bir-biringlaroşa meşriban, yumşək dillik

□ **4:26 «Aqqiklininglar, əşma gunah kılmanglar»** — «Zək.» 8:16, «Zəb.» 4:4. Bu ayət 25-ayəttiki «həkikətəni səzlişəyli» degən səz bilən bəşliktur. Bir tərəştin aqqikilinişkə tegişlik səwəbi bolup turup gəp kılmisa gunah bolidu; yənə bir tərəştin aqqik adəşni gunahkə bəşliximu mumkin, xu tərəştinmu həzi boluxi kərək. Xunga «Aqqiklininglar, əşma gunah kılmanglar» deyilidu. **«şəzipinglar kün patkuşə dawam etişermisun»** — yənə birhil tərjəşmisi: «Aqqiklaşning səwəbi kün patkuşə dawamlişiwərmisun». Əgər bu tərjəmə toşra bolsa, adəş unioşa zadi kəndək əməl kilişi kərək? — bişzingşə bu tərjəmə məntiқioşə uyoşun əməş. ■ **4:26** Zəb. 4:4 □ **4:27 «yaki Ibliskə heq orun koyup bərmənglar»** — «Iblis» — Şəytan. ■ **4:27** Yaş. 4:7; 1Pet. 5:9. ■ **4:28** Ros. 20:35; 1Tes. 4:11; 2Tes. 3:8,12. ■ **4:29** Mat. 12:36; Əf. 5:3, 4. □ **4:30 «qünki silər Uning bilən hər-nijat küni üqün meşürləngəşilər»** — «hər-nijat küni» — 1:14diki izahətəni kərüng. ■ **4:30** Luşə 21:28; Rim. 8:16,23; 2Kor. 1:22; 5:5; Əf. 1:13,14. ■ **4:31** Kol. 3:19.

bolup, Huda Məsihtə silərnı kəqürüm kılöinidək bir-birininglarnı kəqürüm kilinglar.

□ ■

5

(Dawami)

¹⁻² Xunga Hudaning sөyümlük pərzəntliridin bolup, Uni ülgə kilinglar; həmdə Məsih bizni sөyüp, Özini biz üçün Hudaoşa huxpurak süpitidə hədiyə-қurbanlik boluxka atap pida kılöandək silərmu muhəbbət iqidə menginglar.■

³ Əmma muқəddəs bəndilərgə layik həlda, buzukluk, hərқandak paskinilik yaki nəpsaniyətqilik aranglarda hətta tilöimu elinmisun;■

⁴ Xundakla iplaslik, əhmikanə paranglar yaki qakina qakqaklarmu tilinglaroşa elinmisun — bularmu muwapik əməstur — bəlki aozinglardin təxəkkürlər qiksun.

⁵ Qünki xuningdin həwərdarsilərki, hərқandak buzukluk kılöuqi, napak bolöuqi yaki nəpsaniyətqi kixi (bundak kixi əməliyəttə

□ **4:32 «Məsih bizni sөyüp, Özini biz üçün Hudaoşa huxpurak süpitidə hədiyə-қurbanlik boluxka atap pida kılöandək silərmu muhəbbət iqidə menginglar»** — «huxpurak süpitidə hədiyə-қurbanlik» muxu yərdə (barliki Hudaoşa atap köydürülgən) «köydürmə қurbanlik» көzdə tutulidu.

■ **4:32** Mat. 6:14; Mar. 11:25; Fil. 2:1; Kol. 3:12,13. ■ **5:1-2** Yh. 13:34; 15:12; Gal. 2:20; 1Tes. 4:9; Tit. 2:14; 1Pet. 3:18; Ibr. 8:3; 9:14; 1Yuha. 3:23; 4:21 ■ **5:3** Mar. 7:21; Əf. 4:29; Kol. 3:5.

bir butpərəskə barawər) Məsih wə Hudaning padixahlıkiqoqa mirashor bolalmaydu. ■

⁶ Həqkimgə özünqlarni kuruq gəplər bilən aldatmanglar; qünki bu ixlər tüpəylidin Hudaning oqəzipti itaətsizliktin boləqan pərzəntləning bexioqa qüxidu. ■

⁷ Xunga ularoqa muxu ixlarda xerik bolmanglar;

⁸ qünki silər əsli qarangoşuluk idinglar, lekin hazır Rəbdə yorukluksilər; yoruklukning pərzəntlirigə layik menginglar ■

⁹ (qünki yoruklukning mewisi toluk məhribanlıq, həkqaniylik wə həkikəttin tərki b tapkəndur), ■

¹⁰ nemə ixlarning Rəbni hursən qilidiqanlıqini əginip ispatlanglar.

¹¹ Qarangoşuluktiki mewisiz ixlər bilən qətilip qəlmanglar; əksiqə, ularni eqip əyiblənglar; ■

¹² qünki ularning yoxurunqə ixligənirini hətta tiloqa elixmu nomus ixtur.

¹³ Əmma yorukluk bilən əyibləp axkarilənoqan hərəkəndə nərsə oquq kərünidu; yorukluk axkarilənoqan həmmə nərsə yoruklukka aylinidu. ■

¹⁴ Xuning üqün U mundaq dəydu: —

«Oyoqan, əy uyquqi!

Tiril əlüklər arisidin!

■ 5:5 1Kor. 6:10; Gal. 5:19; Kol. 3:5; Wəh. 22:15. ■ 5:6 Yər. 29:8; Mat. 24:4; Mar. 13:5; Luqa 21:8; Kol. 2:4,18; 2Tes. 2:3; 1Yuhə. 4:1. ■ 5:8 1Tes. 5:4. ■ 5:9 Gal. 5:22. ■ 5:11 Mat. 18:17; 1Kor. 5:8; 10:20; 2Kor. 6:14; 2Tes. 3:14. ■ 5:13 Yh. 3:20,21.

Wə Məsih seni parlap yoritidu». □ ■

15 Xuning üqün siləning mengiwatқан yolunglaroqa ehtiyat bilən dikqət kilinglar; yolunglar nadanlarningkidək əməs, danalarningkidək bolsun; ■

16 waqit-pursətni oqəniymət bilip tutuwelinglar; qünki muxu dəwr rəzildur. □ ■

17 Bu səwəbtin nadan bolmanglar, bəlki Rəbning iradisining nemə ikənlikini qüxəngüqi bolunglar; ■

18 Haraq-xarab iqip məst bolmanglar; xundak kiliq adəmni xallaqlaxturidu; buning orniqə Rohqa toldurulöquqi bolunglar, □ ■

19 bir-biringlaroqa zəbur-nəoqmilər, mədhiyə küyliri wə rohiy nahxilar eytixip, qəlbinglarda nahxa-nəoqmilər yangritip Rəbni

□ **5:14 «Oyoqan, əy uyquqi! Tiril əlükələr arisidin! Wə Məsih seni parlap yoritidu»** — bu sözlər Təwrattiki bexarət əməs, bəlki Təwrattiki birnəqə bexarətləning birhil yəküni yaki Injil dəwridikiki namələm pəyoqəmbərning küy-mədhiyə sezliridin elinoqan sözlər boluxi mumkin. ■ **5:14** Rim. 13:11; 1Tes. 5:6. ■ **5:15** Kol. 4:5. □ **5:16 «waqit-pursətni oqəniymət bilip tutuwelinglar...»** — grek tilida «muxu künləni oqəniymət bilip tutuwelinglar...». ■ **5:16** Rim. 13:11.

■ **5:17** Rim. 12:2; 1Tes. 4:3. □ **5:18 «harax-xarab iqip məst bolmanglar; xundak kiliq adəmni xallaqlaxturidu; buning orniqə Rohqa toldurulöquqi bolunglar...»** — «Roh» — Hudaning Rohi, Mukəddəs Roh. ■ **5:18** Pənd. 23:29; Yəx. 5:11,22; Luqa 21:34; Ros.2:4

mədhiyilənglar; □ ■

²⁰ hərdaim həmmə ixlar üqün Rəb Əysa Məsihning namida Huda həm Ata Boluquioqa təxəkkür-rəhmət eytinglar; ■

²¹ Məsihtin əyminip, bir-biringlaroqa boysununglar. □

²² Silər ayallar, Rəbkə boysunoqandək öz ərliringlaroqa boysununglar; ■

²³ qünki Məsih jamaətning bexi boluqandək, ər ayalning bexidur; Məsih yənə təngə kütquzoquqidur. □ ■

²⁴ Əmdilikdə jamaət Məsihkə boysunoqandək, ay-

□ **5:19 «bir-biringlaroqa zəbur-nəoqmilər, mədhiyə küyliri wə rohiy nahxilar eytixip, qəlbinglarda nahxa-nəoqmilər yangritip rəbni mədhiyilənglar»** — «zəbur-nəoqmilər» bəlkim sazəqa təngkəx kilinip eytilidəqan nahxilar; «mədhiyə küyliri» bəlkim sazsiz nahxilar; «rohiy nahxilar» bəlkim stihiyiliktin, əzlikidin, Mukəddəs Rohning ilhəmi bilən eytiləqan nahxilarni kərsitixi mumkin («1Kor.» 14:15ni wə izahətlarnimu kərüng).

■ **5:19** Kol. 3:16.

■ **5:20** Kol. 3:17; 1Tes. 5:18.

□ **5:21**

«**Məsihtin əyminip, bir-biringlaroqa boysununglar**» — bu ixlar wə qaləqan jekiləxlər əsasən həmmisi «Mukəddəs Rohqa toldurulux»ning nətəjisidur. «Məsihtin əyminip, bir-biringlaroqa boysununglar» — «Məsihtin əyminix» birinqi orunda bolux kərək; jamaəttiki məlum bir kərindixioqa boysunux Məsihning əmrlirigə uyəqun kəlmisə u qəoqda u kərindixioqa boysunmaslik kərəktur. ■ **5:22** Yar. 3:16; 1Kor. 14:34; Kol. 3:18; Tit. 2:5; 1Pet. 3:1.

□ **5:23 «qünki Məsih jamaətning bexi boluqandək, ər ayalning bexidur; Məsih yənə təngə kütquzoquqidur»** — «tən» muxu yərdə «jamaət»ni kərsitidu. Yənə bir tərəptin rosul Pawlus muxu yərdə «Məsih təngə kütquzoquqidur» degən səzi bilən, ərning öz ayalini kütquzux wə ayalining tenini asrax məs'uliyiti bar, degənni puritidu. ■ **5:23** Rim. 12:5; 1Kor. 11:3; 12:27; Əf. 1:22,23; 4:12,15; Kol. 1:18,24.

allar ərlirigə həmmə ixta boysunsun.

²⁵ Ərlər ayalliringlarni səyünglər, huddi Məsihningmu jamaətni səyüp, uning üqün Özini pida kılöjnidək səyünglar; ■

²⁶ *Məsihning jamaət üqün* xundak kılıxi jamaətni mukəddəs kılıp, «dasning süyi» bolöjan söz-kalam bilən yuyup paklandurux üqündür, □ ■

²⁷ xuningdək jamaətni xərəplik həlda Özigə hazır kılıp, uni heq daq, qoruk yaki bularoqa ohxax hərqandak nərsilərdin haliy kılıp, toluk mukəddəs wə əyibsiz kılıxtin ibarəttur. ■

²⁸ Xuningoqa ohxax, ərlər öz ayallirini öz tenini səygəndək səyüxi kerəktur; öz ayalini səygən kixi özini səygən bilən barawər.

²⁹ Qünki heqkim əsla özining etidin nəprətləngən əməs, əksiqə uni ozuklanduridu

■ 5:25 Gal. 1:4; Əf. 5:2; Kol. 3:19. □ 5:26 «(Məsihning jamaət üqün) xundak kılıxi jamaətni mukəddəs kılıp, «dasning süyi» bolöjan söz-kalam bilən yuyup paklandurux üqündür» — «jamaətni» grek tilida «uni». Bu ayəttiki «u» jamaətni kərsətkəndə, grek tilidiki «ayalqə rod»ta ipadilidü. Ayəttiki ohxitix dəl xuki, yigitning toyda özigə yatlık bolidöjan səyümlük kızni özigə hazır kılöjnidək, Məsih jamaətni Özigə hazır kılıdu. Toy bolsa jənnəttə bolidu («Wəh.» 19:7-9, 21:9-10ni kəring). «... **«dasning süyi» bolöjan söz-kalam bilən yuyup paklandurux üqündür**» — «dasning süyi» Təwrat dəwridiki zamanlarda kahınlar ibadəthanida Hudaoqa hərketim yeqinlaxqanda, pütkül tənirini qong das («dengiz») iqidə yuyuxi kerək. Xuningoqa ohxax yolda Hudaoqa yeqinlaxqinimizda, bizdə nalayik birər ixlar bolsa, Uning söz-kalami bizgə paklandurux yolini (demək, gunahni ikrar kılıp, towa kılıx, Əysaning qeni arkilik kəqürüm kılınıp paklandurulux yolini) kərsitix rolini oynaydu. ■ 5:26 Tit. 3:5; 1Pet. 3:21. ■ 5:27 Kol. 1:22.

həm asraydu; bu huddi Məsihning jamaətni *ozuklanduridioqinioqa həm uni asraydioqinioqa* ohxaydu.

³⁰ Qünki biz Uning tenining əzaliridurmiz: —□ ■

³¹ «Xu səwəbtin ər ata-anisining yenidin ayrliq, öz ayaliqqa baqlinidu; ikkisi bir tən bolidu».□ ■

³² Bu sir intayin qongkurdur; əmma mən hazır Məsih wə jamaət toqruluk səzləwatimən. □

³³ Əmma silərmu hər biringlar öz ayalinglarni özünqlarni səygəndək səyünqlar; ayal bolsa, eridin əyminip, uni hərmətlisun.

6

¹ Balilar, Rəbdə ata-aniliringlaroqa itaət qilinglar; qünki bu durusdur.■

² «Atangni wə anangni hərmətlə» — bu bolsa öz iqigə wədini aloqan birinqi əmrdir —□ ■

□ **5:30 «Qünki biz Uning tenining əzaliridurmiz: —»** — bəzi kona kəqürülmilərdə: «Qünki biz Uning tenining əzaliridurmiz; biz Uning ətliridin, Uning səngəkliridin bolqanmiz» deyilidu («Yar.» 2:23ni kəring). ■ **5:30** Rim. 12:5; 1Kor. 12:27.

□ **5:31 «Xu səwəbtin ər ata-anisining yenidin ayrliq, öz ayaliqqa baqlinidu; ikkisi bir tən bolidu»** — «Yar.» 2:23.

■ **5:31** Yar. 2:24; Mat. 19:5; Mar. 10:7; 1Kor. 6:16. □ **5:32 «bu**

sir intayin qongkurdur; əmma mən hazır Məsih wə jamaət toqruluk səzləwatimən» — ər-ayalning bir-birigə baqlinip bir tən boluxi dərhəqikət qongkur bir sir; Məsihning jamaətkə baqlinip uning bilən bir tən boluxi tehimu qongkur bir sirdur.

■ **6:1** Kol. 3:20. □ **6:2 «Atangni wə anangni hərmətlə»** —

«Mis.» 20:12. ■ **6:2** Mis. 20:12; Qan. 5:16; 27:16; Mat. 15:4; Mar. 7:10.

³ «Xuning bilən sening ixliring kutluk bolidu, zeminda uzun ömür kərisən» — *dəp wədə qilinoqan*.□

⁴ Silər atilar, baliliringlarni hapa qilmanglar, bəlki ularni Rəbning tərbiyisi həm kərsətmisidə bekinglar.■

⁵ Silər qullar, əttin boləqan hojayininglaroqa Məsihkə itaət qiləqininglardək qin kənglünglardin əyminix wə titrəx bilən itaət kilinglar;□ ■

⁶ pəkət kəz aldidila hizmət kilip, adəmni hux qiləuqi kullardin bolmanglar, bəlki Məsihning kullirining süpitidə Hudaning iradisini jan-dil bilən bəja kəltürünglar,

⁷ adəmlərgə əməs, bəlki Rəbgə qin dilinglardin hizmət kilinglar;

⁸ xuni bilgənki, hərəkəndək adəm birər yaxxilik qilsa, məyli u kul bolsun yaki hər bolsun, xu ix Rəbdin uningəya yanidu.

⁹ Silər hojayinlar, kulliringlarəqimu ohxax yol bilən muamilə kilip, ularəya həywə qilixtin kol üzünglar; qünki ularningmu wə silərnəngmu hojayininglar ərxtidur, Uningda hərəkəndək adəmning yüz-hatirisini qilix degənnəng

□ **6:3 «Xuning bilən sening ixliring kutluk bolidu, zeminda uzun ömür kərisən»** — «Mis.» 20:12, «Qan.» 5:16. ■ **6:4 Qan.** 6:7,20; Zəb. 78:4; Pənd. 19:8; 29:17. □ **6:5 «Silər qullar, əttin boləqan hojayininglaroqa Məsihkə itaət qiləqininglardək qin kənglünglardin əyminix wə titrəx bilən itaət kilinglar»**

— həmmimizning «əyminix wə titrəx» pozitsiyisi bilən Huda üçün hizmət kiliximizəya toqra kelidu. «Əyminix wə titrəx» insanning aldidə əməs, Hudaning aldidə boluxi kerək, əlwəttə.

■ **6:5** Kol. 3:22; 1Tim. 6:1; Tit. 2:9; 1Pet. 2:18.

yoklukini bilisilər. ■

¹⁰ Ahirda, qerindaxlar, Rəbdə wə Uning küq-
qudritidə küqləndürlümlər;

¹¹ İblisning hiylə-nəyrənglirigə takabil turux-
unglar üqün Hudaning pütkül sawut-yarioqini
kiyiwelinglar; ■

¹² qünki elixidioqinimiz ət wə qan igiliri əməs,
bəlki həkümranlar, həkukdarlar, bu dun-
yadiki karangotulukni baxquruquqi dünyawi
əmirlər, yəni ərxlərdə turuwatqan rəzil rohiy
küqlərdir. ■

¹³ Muxu wəjidin özünglaroqa Hudaning pütün
sawut-yarikini elip artinglarki, rəzillik künidə
bərdaxlıq bilən qattıq turidioqan, ahir həmmə
ixni ada qilip, yəni qing dəssəp turidioqan
bolisilər. □ ■

¹⁴⁻¹⁵ Əmdi qing turunglar — həkiket bəlweqini
belinglaroqa baqlap, məydənglərgə həkqaniylik
sawutini kiyip, putunglaroqa hatirjəm-inaklıq
hux həwirini yətküzüxkə təyyarlıq qorukini
kiyip, yəni qing dəssəp turunglar. ■

¹⁶ Bu ixlarning həmmisidə iman-ixənqning

■ **6:9** Qan. 10:17; 2Tar. 19:7; Ayup 34:19; Ros. 10:34; Rim. 2:11;
Gal. 2:6; Kol. 3:25; 4:1; 1Pet. 1:17. ■ **6:11** Kol. 3:12; 1Tes. 5:8.

■ **6:12** Əf. 2:2. □ **6:13** «**rəzillik künidə bərdaxlıq bilən
qattıq turidioqan, ahir həmmə ixni ada qilip, yəni qing
dəssəp turidioqan bolisilər**» — «rəzillik küni» bəlkim rəzillik
üstünlükni igiləydioqan kün, Xəytanning küqi zor namayan
qilini dioqan künni kərsitidu. Yənə kelip u «həzirki zaman»ning
özini kərsitixi mumkin. Ahir berip «Məsihning küni» «rəzillik
küni»ni tügəxtüridu. ■ **6:13** 2Kor. 10:4. ■ **6:14-15** Yəx.
59:17; Luqa 12:35; 2Kor. 6:7; 1Pet. 1:13.

qalkinini qoloqa elinglar; uning bilən silər rəzil boluquqining barliq ot oklirini eqüriwetələydiqan bolisilər. □

17 Həmdə bexinglaroqa nijatning dubuloqisini kiyip, Hudaning söz-kalamini, yəni Rohning qiliqini elinglar; □ ■

18 həmmə waqit-pəsildə Rohta hərhil dua-tilawət həm iltija bilən dua qilinglar; dəl bu ixta kət'iy həoxyar turup barliq muqəddəs bəndilər üqün hər tərəplimə dua-iltijalar qilinglar; □ ■

19 mən üqünmu dua qilinglarki, — eqiz aqkinimda manga sözlər kəlsun, hux həwərninğ sirini dadillik bilən axkarə qilay. ■

20 Mən dəl xu ixka zənjirlər bilən baqlanoqan əlqimən; xunga qilixka tegixlikim boyiqə, *hux həwər yatküzüxtə* dadillik bilən söz qiliximəqa *dua qilinglar*. ■

21 Əmdi mening toqramdiki ixlardin, mening qandax etüwatqanliqimdin həwərlinixinglar üqün, səyümlük qerindax həm Rəbdə sadıq hizmətkar boləqan Tikikus silərgə həmmə ixlarni məlum qilidu. ■

□ **6:16 «...Bu ixlarning həmmisidə iman-ixənqning qalkinini qoloqa elinglar»** — yaki «...Həmmidin muhimi iman-ixənqning qalkinini qoloqa elinglar» yaki «Bularning həmmisining üstigə, iman-ixənqning qalkinini qoloqa elinglar».

□ **6:17 «Hudaning söz-kalamini, yəni Rohning qiliqini elinglar»** — «Roh» — Hudaning Rohi, Muqəddəs Roh. ■ **6:17** Yəx. 59:17; 1Tes. 5:8; İbr. 4:12; Wəh. 2:16. □ **6:18 «həmmə waqit-pəsildə rohta hərhil dua-tilawət həm iltija bilən dua qilinglar»** — «Roh» — Hudaning Rohi, Muqəddəs Roh.

■ **6:18** Luqa 18:1; Rim. 12:12; Kol. 4:2; 1Tes. 5:17. ■ **6:19** Ros. 4:29; 2Tes. 3:1. ■ **6:20** 2Kor. 5:20. ■ **6:21** Ros. 20:4; Kol. 4:7; Tit. 3:12.

²² Mening uni däl muxu ix üqün yeninglarğa əwətixim, silərning ixlirimizdin həwərdar boluxinglar wə uning kənglünglarğa təsəlli wə ilham berixi üqündür.■

²³ Kerindaxlarğa hatirjəmlik, muhəbbət həm iman-ixənq Huda'Ata wə Rəb Əysa Məsihdin boləy!

²⁴ Rəb Əysa Məsihni əlməs-qirimas səyğü bilən səyğüqilərgə mehır-xəpkət yar boləy!

■ 6:22 2Tim. 4:12.

**Muq ddes Kalam (y ngi yezik)
The Holy Bible in the Uyghur language, written in
Pinyin script**

Copyright   2010 Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee

Language: Uyghur tili (Uyghur)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-09-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

b6bd0959-14d2-5233-b340-6f210a8f13c5